

การปฏิวัติ พ.ศ. ๒๔๗๕ กับ การเปลี่ยนแปลงโครงสร้าง
ทางการปกครองของประเทศไทย

The Revolution of 1932 and Structural Changes
of the Government of Thailand

โดย

นายเกษรกีชัย พงษ์พาณิชย์
(ร.บ. เกษรคินิเม)

วิทนานิพนธ์นี้

เป็นส่วนประกอบการศึกษาตามระเบียบปริญญามหาบัณฑิต
ของมหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
แผนกวิชาการปกครอง

พ.ศ. ๒๕๑๖

000174

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะเทคโนโลยีบัณฑิตวิทยาลัย
เป็นส่วนประกอบการศึกษาตามระเบียบปริญญามหาบัณฑิต

นาง นพคุณ

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

[Signature]

กรรมการ

[Signature]

กรรมการ

[Signature]

กรรมการ

อาจารย์ผู้ควบคุมงานวิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กรมงคล ทองขรรพชาติ

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การปฏิวัติ พ.ศ. ๒๔๗๕ กับการ เปลี่ยนแปลง
โครงสร้างทางการปกครองของประเทศไทย

ชื่อ

นายเกษมศิษฐ์ พงษ์พาณิชย์ แผนกวิชาการศึกษา

ปีการศึกษา

๒๕๑๒

บทคัดย่อ

การ เปลี่ยนแปลงการปกครองของประเทศไทย ตามระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช มาเป็นรูปแบบการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยการปฏิวัติเมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๕ เป็นการ เริ่มต้นใหม่ที่มีความสำคัญต่อประวัติศาสตร์การปกครองของประเทศไทย ปัจจุบัน จุดมุ่งหมายของการปฏิวัติ ลักษณะของการ เปลี่ยนแปลง ลักษณะของผู้นำการ เปลี่ยนแปลง สภาพพื้นฐานของประเทศไทย และขบวนการต่าง ๆ ทางการเมืองนับแต่บัดนั้นมา ได้มีส่วน ย่อมอย่างมากต่อการกำหนดรูปแบบของการปกครองในระยะหลัง อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการ ปฏิวัติ พ.ศ. ๒๔๗๕ กับการ เปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางการปกครองของประเทศไทย

จากการศึกษาจุดเริ่มต้นการ เปลี่ยนแปลงการปกครองของประเทศไทย โดยการ ปฏิวัติในครั้งนั้น มีข้อที่แสดงว่า รูปแบบการปกครอง และขบวนการทางการเมืองนับแต่บัดนั้น มีแนวโน้มไปในวิถีทางของระบอบประชาธิปไตย แต่ลักษณะหนึ่งที่ปรากฏอยู่จนถึงปัจจุบัน ก็คือ มีบุคคลเพียงกลุ่มเดียวที่ดำรงอำนาจในการบริหารประเทศอยู่ได้ ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศไทย บังหาได้รับอำนาจในการปกครองตนเองที่แท้จริงตามอุดมการณ์ของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยไม่ ทั้งนี้ เป็นเพราะเหตุที่การปฏิวัติเมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๕ นั้น เป็นการเปลี่ยนแปลงที่ขาดพื้นฐานที่ค้ำพิชสมควรรองรับอยู่ ประชาชนโดยทั่วไปยังไม่เข้าใจวิถีทางการปกครอง ในระบอบใหม่ นอกจากนั้น บรรดาผู้นำในการ เปลี่ยนแปลงนั้น ยังหาได้เป็นตัวแทนที่แท้จริงของ ประชาชนไม่ ประกอบกับปัจจัยในข้อที่การ เปลี่ยนมือของอำนาจในการปกครองประเทศมีอยู่เพียง ในกลุ่มผู้นำการ เปลี่ยนแปลงนั้นเท่านั้น และในประการที่สุด ภายหลังจากการกำหนดรูปแบบใหม่ของการปกครองประเทศแล้ว หากได้มีการพัฒนาทางการเมืองอย่างใดส่วนใดในส่วนที่สร้างการ เรียบรู้

ระบอบใหม่แก่ประชาชนของประเทศใหม่ นอกจากปัจจัยเหล่านี้ เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาทางการ เมืองในระบบประชาธิปไตย และทำให้การปฏิวัติในครั้งนั้นเป็นแค่เพียงการ เปลี่ยนมือไปมาในการใช้อำนาจปกครองประเทศ ระหว่างบุคคลเพียงกลุ่มเดียวที่มีอำนาจ และการเปลี่ยนแปลงก็ก่อให้เกิดขึ้นแต่เพียงรูปแบบที่เรียกว่าเป็นประชาธิปไตย เพื่อให้การใช้อำนาจดังกล่าวเป็นความชอบธรรมที่ได้มา แต่ที่จริงแล้ว ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศยังมิได้รับอำนาจในการปกครองตามรูปแบบที่เปลี่ยนแปลงมานั้น เลย

ลักษณะของการปฏิวัติ พ.ศ. ๒๔๗๕ กับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางการปกครองของประเทศไทยเช่นนี้ มีส่วนชี้ให้เห็นได้ถึงอุปสรรคต่าง ๆ ในการปกครองประเทศปัจจุบัน อันเป็นผลมาจากการปฏิวัติในครั้งนั้น ในการศึกษาจุดเริ่มต้นที่มีอยู่ บัณฑิตจะมีส่วนช่วยอย่างสำคัญที่จะพัฒนาการเมืองและการปกครองในระบบประชาธิปไตยของประเทศไทยในอนาคต ให้ดำเนินไปในวิถีทางที่ถูกต้องและใกล้เคียง หรือบรรลุถึงอุดมการณ์ของระบบประชาธิปไตยยิ่งขึ้น ต่อไป

Thesis Title : The Revolution of 1932 and Structural
Changes of Government of Thailand.

Name : Mr. Kiatichai Pongpanich
Department of Government

Academic Year : 1969

ABSTRACT

June 24, 1932 Revolution is the most significant period in the modern history of the Royal Government of Thailand; the monarchy had been transformed into a democratic parliamentary system. The purpose of the Revolution were: 1) to have constitutional monarchy 2) if the Revolution succeeds then democracy will be the form of government.

However, the majority of citizen in the country have been kept out of governmental power after success of the Revolution. One small group of people have concentrated governmental power. This was because the revolution of 1932 was in vain. People had no fundamental understanding of the government. Moreover, the

Revolution Party did not represent the majority. The fact is that the changes of power within the group and the lack of attempt to give political education to the people are main obstrucle in political development of democracy which made it possible for the revolution to transfer power from one group to another. The majority of people in Thailand never experienced the right to determine their own political destiny.

This Revolution of 1932 and Structural Changes of Government of Thailand indicated the modern form of government which derived from the result of the revolution. To study this case would be more helpful in developing politics and guiding to the right way and reach the ideal of Thailand democracy to-day.

กล่าว

จุดเริ่มศักราชใหม่ของประวัติศาสตร์การปกครองของประเทศไทย นั้น กล่าวได้ว่า เป็นผลมาจากการปฏิวัติ เมื่อเดือนมิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๗๕ จุดมกราคมเป็นจุดมุ่งหมาย ของการปฏิวัติและกระบวนการทางการเมืองนับแต่บัดนั้น เป็นการดำเนินรูปแบบการปกครอง ของประเทศให้เป็นไปในวิถีทางที่เรียกว่า "ประชาธิปไตย" นี่คือการนำสนใจในลักษณะของ การเปลี่ยนแปลง ลักษณะของผู้ปกครองเปลี่ยนแปลง ลักษณะแห่งสภาพพื้นฐานที่มีอยู่ในช่วง- สมัยนั้น ทั้งในทางเศรษฐกิจ การเมือง และทางสังคม ผลกระทบที่ตามมาจกัลักษณะต่าง ๆ เหล่านี้ มีส่วนอยู่อย่างมากต่อรูปแบบของกระบวนการทางการเมืองในปัจจุบัน นับเป็นข้อนำ สนใจที่ทำให้ผู้เขียนต้องการศึกษา "การปฏิวัติ พ.ศ. ๒๔๗๕ กับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้าง ทางการปกครองของประเทศไทย" โดยหวังว่า จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจได้บ้าง จากการศึกษาถึงเรื่องดังกล่าวนี้

ผู้เขียนได้ใช้ระยะเวลาพอสมควรในการรวบรวมและเรียบเรียงหัวข้อการ ศึกษา การวิเคราะห์ลักษณะต่าง ๆ ของการเปลี่ยนแปลงและการค้นหาข้อเท็จจริงส่วนใหญ่ ซึ่งต้องอาศัยเอกสาร วัสดุต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก ได้รับความอนุเคราะห์จากห้องสมุดหลาย แห่ง เช่น ห้องสมุดคณะรัฐศาสตร์ และหอสมุดกลาง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ห้องสมุดมหา- วิทยาลัยธรรมศาสตร์ หอสมุดแห่งชาติ ห้องสมุดของสำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันนิติ- พัฒนบริหารศาสตร์ ห้องสมุดขององค์การยูเนสโกแห่งประเทศไทย จึงใคร่ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ ของห้องสมุดดังกล่าวมานี้เป็นอย่างมาก ที่ได้เอื้อเฟื้อในการให้ความสะดวก ในการค้นคว้า ตลอดจนช่วยจัดหาหนังสือบางเล่มให้

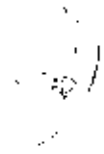
ความสำเร็จของการศึกษาในเรื่องนี้ ควรกล่าวได้ช่วยว่า มีส่วนมาจากความ อนุเคราะห์ของท่านศาสตราจารย์ เกษม อุทยานิน หัวหน้าแผนกวิชาการศึกษา และคณะที่ คณะรัฐศาสตร์ ซึ่งได้ให้ความกรุณาสนับสนุนในการศึกษาหัวข้อเรื่องนี้เป็นวิทยานิพนธ์ประกอบ การศึกษาปริญญาโทของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กระมล ทองธรรมชาติ อาจารย์ผู้ควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ได้มีส่วนอยู่โดยตรงที่กรุณาให้คำแนะนำ ชี้แจง และแก้ไข

ขอเขียนนี้ตลอดมา ผู้เขียนจึงใคร่ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความเมตตาของท่านอาจารย์
ทั้งสองที่มีต่อผู้เขียน ไว้ ณ ที่นี้ด้วย

หนึ่ง ผู้เขียนใคร่ขอขอบคุณผู้มีส่วนช่วยเหลืออย่างมากมาใช้ในการเขียนวิทยานิพนธ์
นี้จนจบสำเร็จ เช่น คุณแสง รัตนมงคลมาลี ซึ่งได้กรุณาแนะนำชีวิตบางประการในการหา
วิทยานิพนธ์ อันก่อให้เกิดประโยชน์และแนวทางแก่ผู้เขียนมาตั้งแต่เริ่มแรก คุณนิภาภรณ์
รัตนาวีไลพร ซึ่งมีส่วนผลักดันการศึกษาของผู้เขียน คุณสุกรี เทียงธรรม คุณสุกัญญา แรมวัลย์
ผู้เชื่อเพื่อเวลาให้ในการจัดพิมพ์ฉบับนี้ โดยเฉพาะคุณเครือวัลย์ ทัศนารต ซึ่งตลอดมาได้
มีส่วนช่วยเหลือในการจัดหาและรวบรวมข้อมูลส่วนใหญ่ให้ วิทยานิพนธ์นี้ สำเร็จขึ้นได้โดยมี
บุคคลทั้งกล่าวนามมาทั้งหมดนั้น มีส่วนช่วยเหลือด้วยความเต็มใจยิ่งทุกท่าน

ความสำคัญของเรื่อง และความสนใจที่จะศึกษา

การเปลี่ยนแปลงการปกครองโดยการปฏิวัติ เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๕ นั้น เป็นการ เปลี่ยนแปลงอย่างสำคัญในชั่วขณะใหม่ของประวัติศาสตร์การปกครองของประเทศไทย เพราะ เหตุที่ผลของการ เปลี่ยนแปลงนั้นแต่ครั้งนั้น เป็นสัมมา ใต้อภัยให้เกิดการ เปลี่ยนแปลงรูปแบบ การปกครองจากระบบสมบูรณาญาสิทธิราช มา เป็นรูปแบบการปกครองในระบอบประชาธิปไตย การ เปลี่ยนแปลงครั้งนั้นจึงมีความสำคัญควรแก่การศึกษาและ เป็นสิ่ง ก่อให้เกิดการศึกษาในแง่ของ การขยายอำนาจการปกครองประเทศไทยไปสู่มหาชน และวิธีการในระบอบประชาธิปไตยที่คณะ ผู้ก่อการในครั้งนั้นนำมาใช้

ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องกล่าวถึงเสมอว่า แม้การ เปลี่ยนแปลงการปกครองของประเทศไทย มาเป็นรูปแบบการปกครองในระบอบประชาธิปไตยจนถึงในปัจจุบันนี้ จะได้ใช้เวลานานกว่า ๓๐ ปีมาแล้วก็ตาม แต่การ เปลี่ยนแปลงนี้ก็ เป็นแต่การ เปลี่ยนแปลงเพียงในรูปแบบเท่านั้น หากการ การ เปลี่ยนแปลงที่อำนาจในการปกครองประเทศ ได้ขยายไปสู่ประชาชนตามระบอบประชาธิปไตย ที่แท้จริงไม่ การ เปลี่ยนแปลงการปกครองมา เป็นประชาธิปไตยของประเทศไทยครั้งนี้ จึงเป็น ข้อที่น่าสนใจและน่าจะได้ค่าตอบแทนสมควร จากการศึกษา เฉพาะกรณีการปฏิวัติอันนำมาสู่การ— เปลี่ยนแปลงนี้

บรรดาผู้นำการ เปลี่ยนแปลงในครั้งนั้น (Agent of Change) กล่าวได้ว่า เป็นเพียงบุคคลกลุ่มเดียวที่ไม่ได้เป็นตัวแทน (Represent) กลุ่มของสังคมส่วนใหญ่ บุคคล กลุ่มเล็กนี้ ตามสภาพข้อเท็จจริง เป็นบุคคลที่อยู่ในกรอบของการปกครองในรูปแบบเดิม แต่การนำ การปฏิวัติจากบุคคลของกลุ่มนี้มีมูลเหตุจากปัจจัยหลายประการสัมพันธ์กัน เช่น อิทธิพลจากความ นึกคิดทางการเมืองการปกครองตามแบบประเทศทางตะวันตก อันเป็นเหตุให้เห็นความจำเป็นในการ เปลี่ยนแปลงการปกครอง รวมทั้งมูลเหตุประการอื่น ๆ เป็นเรื่องที่น่าสนใจ เพราะถ้าเป็นเช่นนั้นจริง ก็หมายความว่า ผู้นำการ เปลี่ยนแปลง (Agent of Change) ในสังคมไทยนั้นมี ลักษณะดังกล่าว ซึ่งควร ได้มีการศึกษาในกรณีจากการ เปลี่ยนแปลงการปกครองของประเทศไทย ในครั้งนี้ด้วย

เมื่อภาวะการเปลี่ยนแปลงนี้มาจากกลุ่มบุคคลซึ่งหาได้เป็นตัวแทน (Represent) กลุ่มสังคมไม่แล้ว การเปลี่ยนแปลงการปกครองครั้งนั้น จึงเป็นแค่เพียงการ เปลี่ยนมือของอำนาจ การปกครองจากบุคคลหนึ่งหรือคณะบุคคลหนึ่ง ไปสู่มุขลหรือคณะบุคคลหนึ่งเท่านั้น หากใช้การ เปลี่ยนมือไปสู่มุขลส่วนใหญ่ของสังคมไม่ ซึ่งลักษณะดังกล่าวนี้ในการ เปลี่ยนแปลงการปกครองมา เป็นประชาธิปไตยของประเทศไทยควรได้มีการศึกษาดังอย่างยิ่ง

นอกจากนั้น ความไม่ตื่นตัว หรือความไม่รู้ถึงความเป็นในการ เปลี่ยนแปลง ของ กลุ่มคนส่วนใหญ่ในสังคม เป็นเหตุให้ไม่สามารถนำความเปลี่ยนแปลงมาสู่รูปแบบประชาธิปไตยที่แท้จริงได้ และเป็นเหตุให้กลุ่มผู้นำการ เปลี่ยนแปลงนั้น เองเป็นผู้รับผิดชอบต่อการ ปกครองฝ่ายเดียว

ลักษณะต่าง ๆ ดังกล่าวนี้ มีความสำคัญต่อการ เปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางการ ปกครองของประเทศไทยเป็นระบอบประชาธิปไตยทั้งสิ้น จึงเป็นเรื่องน่าสนใจศึกษาเป็นอย่างยิ่ง เพราะจะทำให้ทราบได้ว่า การเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชของไทยมาเป็นรูปแบบประชาธิปไตยนั้น มีความเป็นมาอย่างไร เพื่อเป็นแนวทางในการ พิจารณาและเข้าใจปัญหาทางการ เมืองในระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทยในปัจจุบัน อุปสรรคและปัจจัยที่จะสนับสนุนระบอบประชาธิปไตยที่นำมาใช้เป็นรูปแบบการปกครองของประเทศไทยนั้น มีอยู่แล้วหรือไม่ในการ เปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๕ ซึ่งจากการศึกษาจุด เริ่มต้นที่วางพื้นฐานการปกครองของประเทศไทยในระยะต่อจากนั้นมา จะทำให้สามารถที่จะเข้าใจ สภาพของปัญหา และการพิจารณาแนวทางของอนาคตในการพัฒนาทางการ เมือง และระบอบการ ปกครองประชาธิปไตยของประเทศไทยได้ต่อไป

ความมุ่งหมายในการศึกษา

ในการเรียบเรียงวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ ผู้เรียบเรียงได้กำหนดความมุ่งหมายในการ ศึกษาไว้ดังนี้ คือ

๑. เพื่อศึกษาถึงโครงสร้างการปกครองของประเทศไทย และแนวความคิดของ สังคมไทยเกี่ยวกับตัวผู้ปกครอง และตัวผู้อำนาจในการกำหนดวิถีทางการ เมืองของประเทศ ทักษะและลักษณะพื้นฐานโดยทั่วไป ที่มีอยู่ในช่วงระยะเวลาที่มีการ เปลี่ยนแปลงการปกครองของ ประเทศไทยโดยการปฏิวัติ เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๕

๒. เพื่อศึกษาถึงสาเหตุของการ เปลี่ยนแปลงการปกครองของประเทศไทย จากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชมาเป็นรูปแบบการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยการปฏิวัติเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๕ นั้น ว่ามีเหตุผลและปัจจัยประการใดบ้างที่เชื่อว่าจะช่วยให้เกิดการปฏิวัติขึ้นจนได้กลายเป็นการ เริ่มต้นแบบการปกครองใหม่ที่แตกต่างไปจากเดิม และมีผลเป็นประการใดบ้างต่อระบอบการเมืองของประเทศไทยในระยะต่อจากนี้มา

๓. เพื่อศึกษาว่าการ เปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางการเมืองการปกครองของประเทศไทยมาเป็นประชาธิปไตย โดยการปฏิวัติในปี พ.ศ. ๒๔๗๕ นั้น เป็นการเปลี่ยนแปลงเฉพาะรูปแบบเท่านั้น ลักษณะของอำนาจในการกำหนดชะตากรรมทางการเมืองของมหาชนในวิถีทางประชาธิปไตย ว่าได้เกิดขึ้นจริงตามความมุ่งหมายของการ เปลี่ยนแปลงการปกครองครั้งนั้นไม่ และมีเหตุผลใดบ้างที่สนับสนุนให้ผลของการ เปลี่ยนแปลงดังกล่าว เกิดลักษณะที่เป็นแต่เพียงการ เปลี่ยนแปลงรูปแบบดังกล่าว

๔. เพื่อศึกษาว่า ลักษณะของผู้นำการ เปลี่ยนแปลงนั้น เป็นบุคคลประเภทใดบ้าง หมายถึงเป็นข้าราชการหรือพลเรือน ถ้าเป็นข้าราชการแล้ว ข้าราชการนั้น เป็นผู้นำการ เปลี่ยนแปลงในลักษณะใดในสังคมไทยสมัยระบอบประชาธิปไตย จึงยังมีอิทธิพลเหนือกลุ่มบุคคลอื่น และถ้าเป็นพลเรือนจะมีผลเป็นอย่างไรต่อระบอบการเมืองของประเทศไทย เป็นผลอันสืบเนื่องมาจากการเป็นผู้นำในการ เปลี่ยนแปลงการปกครองของประเทศไทยครั้งนั้นด้วยหรือเปล่า

๕. เพื่อศึกษาว่า มีอุปสรรคประการใดบ้างหรือไม่ ที่ทำให้จุดมุ่งหมายของการ เปลี่ยนแปลงนี้ประสบผลสำเร็จหรือไม่สัมฤทธิ์ผลตามที่ต้องการ

๖. จากการศึกษาลักษณะและปัจจัยต่าง ๆ ของการ เปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางการเมืองการปกครองของประเทศไทยมาเป็นประชาธิปไตยโดยการปฏิวัติ เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๕ นี้ จะสามารถชี้ให้เห็นได้ว่า ระบอบการเมืองของประเทศไทยในปัจจุบันที่มีจุดเริ่มต้นมาแต่การ เปลี่ยนแปลงการปกครองครั้งนั้น ได้บรรลุถึงเป้าหมายที่ต้องการหรือไม่ และได้วิวัฒนาการไปในวิถีทางที่เป็นแบบอย่างการปกครองในระบอบประชาธิปไตยแท้จริงหรือเปล่า มีข้อบกพร่องนับแต่เริ่มต้นการ เปลี่ยนแปลงการปกครองอย่างไรบ้างที่เป็นอุปสรรคให้ระบอบการเมืองในปัจจุบันไม่อาจดำเนินไปได้ด้วยราบรื่น และจะแก้ไขข้อบกพร่องที่ยังมีอยู่ให้หมดไปได้อย่างไร เพื่อในแนวทางในการพิจารณาทางการเมืองและระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทย ดำเนินไปในวิถีทางที่ถูกต้อง และเกิดความมั่นคงแก่ระบอบการปกครองของประเทศไทยต่อไปในอนาคต

ขอบเขตของการศึกษา

ในการศึกษาการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางการปกครองของประเทศไทยมาเป็นประชาธิปไตยนี้ ผู้เรียบเรียงจะไ้ศึกษาหลักเฉพาะกรณีการปฏิวัติ ปี พ.ศ. ๒๔๗๕ และช่วงสมัยต้น เป็นมณฑลของคณะราษฎร เท่านั้น โดยจะศึกษาลักษณะของโครงสร้าง และแนวความคิดทางการปกครองของประเทศไทย และลักษณะของการเปลี่ยนแปลงการปกครองครั้งนั้น ตลอดจนเหตุการณ์ของการเปลี่ยนแปลงการปกครอง และผลที่เกิดขึ้นภายหลังการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งการพิจารณาการเปลี่ยนแปลงนี้ในแง่ของพฤติกรรมทางการเมือง เพื่อนำมาประกอบการศึกษาการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางการปกครองของประเทศไทย มาเป็นระบอบประชาธิปไตยให้เข้าใจยิ่งขึ้น

ลักษณะของการศึกษาปัญหา

การศึกษากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางการปกครองของประเทศไทย มาเป็นประชาธิปไตยนี้ จะเป็นการศึกษาวิจัยทั้งในแง่เหตุและผลที่เกิดขึ้น กล่าวคือ เป็นทั้งแง่ของ Dependent Variable และ Independent Variable เพื่อต้องการรู้สาเหตุของการปฏิวัติ และผลที่เกิดจากการปฏิวัติ การศึกษาข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่แล้มาในอดีต เป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องทำการศึกษาในด้านประวัติศาสตร์ (History Approach) เพราะจะทำให้ทราบข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่เข้ามาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงการปกครองของประเทศไทยในปี พ.ศ. ๒๔๗๕ นอกจากนี้ ผู้เรียบเรียงยังได้ศึกษาหลักเกณฑ์การศึกษาในด้านกฎหมาย (Legal Approach) ประกอบด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้การศึกษาเรื่องนี้เป็นไปโดยสมบูรณ์และถูกต้องที่สุด

นอกจากจะใช้วิธีการศึกษาในลักษณะดังกล่าวแล้ว ผู้เรียบเรียงจะอาศัยบทความหรือความเห็นซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิบางท่าน ได้เขียนลงไว้ในหนังสือต่าง ๆ เท่าที่จะสามารถค้นหา มาเป็นหลักฐานข้อมูล อันเป็นการศึกษาในวิธี Documentary Research

การเสนอเรื่อง

ในการศึกษาต้นกกว่าวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ ผู้เรียบเรียงจะไ้เสนอเรื่องแบบพรรณความ (Description) และวิเคราะห์ (Analysis) ความรู้กันไป และได้แบ่งวิธีการเสนอเรื่องออกเป็นบท ๆ ดังต่อไปนี้

บทที่ ๑ จะกล่าวถึงลักษณะของแนวความคิดและการปกครองของประเทศไทยที่
 วิชาการมาในประวัติศาสตร์ แบบอย่างการปกครองในแต่ละสมัย ลักษณะของการจัดการ
 ปกครองแต่ละสมัย และแนวความคิดในการยอมรับฐานะของผู้ปกครองในแต่ละยุค รวมทั้งแนว
 โน้มของความคิดเข้าสู่วิถีทางระบอบประชาธิปไตย ก่อนหน้าเกิดการปฏิวัติเปลี่ยนแปลงการ
 ปกครองของประเทศไทย

บทที่ ๒ จะกล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงการปกครองของประเทศไทยมา เป็นประชา-
 ธิปไตย โดยการปฏิวัติ พ.ศ. ๒๔๗๕ โดยพิจารณาถึงสภาพการณ์ก่อนหน้าการปฏิวัติ ทั้งในแง่
 เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง พิจารณาลักษณะผู้นำการ เปลี่ยนแปลง มุद्เหตุของการปฏิวัติ
 และปฏิบัติการของคณะปฏิวัติ รวมทั้งลักษณะของการ เปลี่ยนแปลงการปกครองครั้งนั้น

บทที่ ๓ ในบทนี้จะกล่าวถึงผลที่เกิดขึ้นจากการ เปลี่ยนแปลงการปกครอง โดยการ
 ปฏิวัติ พ.ศ. ๒๔๗๕ การสร้างรูปแบบการปกครองใหม่ให้แก่ประเทศ การนำเอาอุดมการณ์
 ของคณะราษฎรมาใช้ระบอบการ และการขัดแย้งที่ยังมีอยู่ระหว่างระบอบเก่าและระบอบใหม่
 รวมทั้งความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในคณะผู้ก่อการ เปลี่ยนแปลงการปกครองเอง

บทที่ ๔ ในบทนี้จะเป็นการพิจารณาการ เปลี่ยนแปลงการปกครองของประเทศไทย
 มาเป็นประชาธิปไตย ในแง่พฤติกรรมทางการ เมือง ความสัมฤทธิ์ผลหรือความล้มเหลวในแนว
 ทางประชาธิปไตยของประเทศไทย อันมีผลสืบเนื่องมาแต่การปฏิวัติครั้งนั้น

บทที่ ๕ เป็นบทสรุปผล สำหรับบทนี้จะเป็นการสรุปสาระสำคัญของวิทยานิพนธ์เรื่องนี้
 นี้ ตั้งแต่บทที่ ๑ ถึง บทที่ ๔ เนื่องจากการศึกษาในเรื่องนี้มีขอบเขตอยู่เพียงในสมัยอัน เป็นมท-
 มาทของคณะราษฎร การสรุปผลของการศึกษาทั้งหมดจึงจะสิ้นสุดลง เพียงการ พิสูจน์สมมุติฐานที่
 ได้ตั้งไว้ว่า การปฏิวัติ พ.ศ. ๒๔๗๕ กับการ เปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางการปกครองของประเท-
 ษไทยว่าเป็นการ เปลี่ยนแปลงแต่เพียงรูปแบบ ที่อำนาจในการปกครองตามระบอบใหม่ให้นำมาใช้ทด
 แทนนั้น ยังไม่ถึงมือประชาชนอย่างแท้จริง ข้อเสนอเกี่ยวกับการพัฒนาทางการ เมืองในระบอบ
 ประชาธิปไตยของประเทศไทยว่า ควรได้มีการส่งเสริมปัจจัยประการใด หรือควรหาทางแก้ไข
 อุปสรรคประการใดนั้นจะไม่กล่าวถึง โดยถือ เป็นการศึกษาค้นคว้าเรื่องหนึ่งต่างหากคอกจากนั้นไป

สารบัญ

	✓ หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
คำนำ	จ
บทนำ	ข
ความสำคัญต้อง เรื่องและความสนใจที่จะศึกษา	ข
ความมุ่งหมายในการ ศึกษา	ข
ขอบ ระยะเวลาที่ควร	ค
ลักษณะของการ ศึกษาปัจจุบัน	ค
การ เสนอ เรื่อง	ด

บทที่

๑.	วิวัฒนาการของความคิดและการปกครองของประเทศไทยในประวัติศาสตร์.....๑		
๑.๑	การปกครองสมัยก่อนประวัติศาสตร์ไทย	๑	๑
๑.๒	การปกครองสมัยกรุงสุโขทัย	๒	๒
๑.๓	การปกครองสมัยกรุงศรีอยุธยา	๔	๔
๑.๓.๑	แนวความคิดเกี่ยวกับฐานะของกษัตริย์สมัยอยุธยา.....๕	๕	๕
๑.๓.๒	การจัดระบบการปกครองอาณาจักรสมัยกรุงศรีอยุธยา	๑๐	๑๐
๑.๔	การปกครองสมัยกรุงธนบุรี	๑๖	๑๖
๑.๕	การปกครองสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ยุคก่อนการปฏิรูป	๑๘	๑๘
๑.๖	การปฏิรูปการปกครองในรัชกาลที่ ๕	๒๓	๒๓
๑.๗	แนวโน้มของความคิดเข้าสู่วิถีทางระบอบประชาธิปไตย	๒๖	๒๖
๑.๘	สรุปบทที่ ๑	๓๕	๓๕
๒.	การเปลี่ยนแปลงการปกครองของประเทศไทยโดยการปฏิวัติ พ.ศ. ๒๔๗๕	๓๗	๓๗
๒.๑	สภาพการณ์โดยทั่วไปของประเทศไทยก่อนหน้าการปฏิวัติ	๓๗	๓๗
๒.๑.๑	สภาพการณ์ทางเศรษฐกิจ	๓๗	๓๗

- ๒.๑.๒ สภาพการณ์ทางการเมือง ๕๕
- ๒.๑.๓ สภาพการณ์ทางสังคม ๕๖
- ๒.๒ มูลเหตุสำคัญของ การเปลี่ยนแปลงการปกครอง ๕๘
- ๒.๓ คณะราษฎร ๖๐
  - ๒.๓.๑ ลักษณะพื้นฐานของคณะราษฎร ๖๐
  - ๒.๓.๒ ลักษณะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในคณะราษฎร ๖๔
  - ๒.๓.๓ เป้าหมายและอุดมการณ์ของคณะราษฎร ๖๕
  - ๒.๓.๔ แผนการปฏิวัติของคณะราษฎร ๗๑
- ๒.๔ เหตุการณ์วันที่คณะราษฎรเข้ายึดอำนาจ เพื่อเปลี่ยนแปลงการปกครอง เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๔๗๕ .....๗๓
- ๒.๕ สรุปบทที่ ๒ .....๘๐

- ๓. ผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงการปกครองภายหลังการปฏิวัติ พ.ศ. ๒๔๗๕ .....๘๒
  - ๓.๑ เหตุการณ์ทางการเมืองในระยะแรกภายหลังการปฏิวัติเสร็จสิ้น ๘๒
    - ๓.๑.๑ การสิ้นสภาพของระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช ๘๒
    - ๓.๑.๒ การดำเนินการตามอุดมการณ์ของคณะราษฎรในทาง เศรษฐกิจ และผลที่ตามมา ๘๔
    - ๓.๑.๓ การเริ่มค้นคว้าใหม่ในระบบรัฐสภา ๑๐๐
    - ๓.๑.๔ ความขัดแย้งระหว่างระบอบเก่าและระบอบใหม่ ๑๐๕
  - ๓.๒ การสร้างรูปแบบและพื้นฐานทางประชาธิปไตยของคณะราษฎร ๑๑๔
    - ๓.๒.๑ การจัดให้มีการเลือกตั้งทั่วไป ๑๑๕
    - ๓.๒.๒ ความคิดและการกำเนิดพรรคการเมือง ๑๒๓
    - ๓.๒.๓ การกระจายอำนาจปกครองไปสู่ประชาชน ๑๓๖
    - ๓.๒.๔ การวางพื้นฐานทางการศึกษาให้เกี่ยวข้องกับรูปแบบการปกครอง ๑๓๖
  - ๓.๓ สรุปบทที่ ๓ .....๑๔๐

๔. การวิเคราะห์ผลของการปฏิวัติ พ.ศ. ๒๔๗๕ .....

๔.๑ การพิจารณาจากระบบประชาธิปไตยในแง่นิติบัญญัติ .....

๔.๒ การพิจารณาจากระบบประชาธิปไตยในแง่พฤกษศาสตร์ .....

    ๔.๒.๑ จุดแข็งและพฤติกรรมในการปกครองของรัฐบาล .....

    ๔.๒.๒ จุดแข็งของการปกครองในทัศนะของประชาชน .....

๔.๓ สรุปบทที่ ๔ .....

๕. บทสรุป .....

๕.๑ วัฒนาการของความคิดและการปกครองประเทศไทยในประวัติศาสตร์ .....

๕.๒ การเปลี่ยนแปลงการปกครองของประเทศไทยโดยการปฏิวัติ
พ.ศ. ๒๔๗๕ .....

๕.๓ ผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงการปกครองภายหลังการปฏิวัติ .....

พ.ศ. ๒๔๗๕ .....

๕.๔ การวิเคราะห์ผลภายหลังการปฏิวัติ พ.ศ. ๒๔๗๕ .....

ภาคผนวก

ผนวก ก เหตุการณ์ทางการเมืองตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๗๕ จนถึงการรัฐประหาร
การรัฐประหาร เมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๐ .....

ผนวก ข รายชื่อนายกรัฐมนตรี จำนวนคณะรัฐมนตรี และระยะเวลา
ที่อยู่ในตำแหน่ง ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๗๕ จนถึงสิ้นสุดสมัยบทบาท
ของคณะราษฎร โดยการรัฐประหาร พ.ศ. ๒๔๙๐ .....

บรรณานุกรม

ภาษาไทย .....

ภาษาอังกฤษ .....